

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-27

Ärendenummer SLK-2023-01036

Handläggare

Victoria Ödlund, Karin Wallquist

Telefon: 031-368 00 51, 031-36 80 292

E-post: victoria.odlund@stadshuset.goteborg.se

karin.wallquist@stadshuset.goteborg.se

Hemställan från nämnden för funktionsstöd om beslut om avvikelser från de nya bestämmelserna om elva timmars dygnsvila för personliga assistenter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om avvikelse från bestämmelserna om dygnsvila för nio assistansanvändare inom verksamhetsområde personlig assistans, tillstyrks.
2. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om generell avvikelse från bestämmelserna om dygnsvila för personliga assistenter i samband med assistansanvändares resor inom verksamhetsområde personlig assistans, tillstyrks.

Sammanfattning

Centrala parter är överens om att det kan finnas behov av avvikelser från bestämmelsen avseende att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar i vissa fall. Enligt information från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) cirkulär 23:42, ska beslut om avvikelse fattas av kommunstyrelsen, regionstyrelsen, bolagsstyrelse eller motsvarande. Dessutom förtydligar SKR att det inte är möjligt att delegera beslutet till en facknämnd. Beslut ska rapporteras till Centrala parter arbetsnämnd.

Nämnden för funktionsstöd ser behov av att, för verksamhetsområdet personlig assistans, använda möjligheterna till avvikelse från de nya bestämmelserna om 11 timmars dygnsvila. De förändrade bestämmelserna har införts i de centrala kollektivavtalen, som tecknas för samtliga anställda inom kommuner och regioner. Det är angeläget att möjligheterna till avvikelser kan tillämpas från den 1 februari 2024, då bestämmelserna börjar gälla.

För personliga assistenter kan arbetsgivaren besluta att den sammanlagda arbetstiden, ordinarie arbetstid och jour i kombination, i vissa fall kan uppgå till högst 24 timmar. Det handlar om situationer när det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter som följer av lag och inga andra rimliga åtgärder är möjliga.

Stadsledningskontoret tillstyrker ärendet med hänvisning till de argument som nämnden för funktionsstöd har angivit.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Nämnden för funktionsstöd anser att en anpassning till de nya reglerna om dygnsvilan leder till ökade kostnader för verksamheten då det behövs mer personal för att möjliggöra 11 timmars dygnsvila för alla anställda som idag har arbete och jour nattetid. Ett beslut om avvikelse för ett fåtal assistansanvändare, samt vid resor, innebär dock att verksamhetens kostnader för bemanningen för dessa blir densamma som idag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Nämnden för funktionsstöd bedömer att om inte beslut om avvikelse vid resor fattas finns risk för negativ klimatpåverkan då dubbelbemanning innebär att fler personer reser.

Bedömning ur social dimension

Nämnden för funktionsstöd framför att personer med funktionsnedsättning som erhåller stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har olika och ibland komplexa behov vilket kan innebära ett stort behov av stabilitet och kontinuitet. Eventuella ändringar i personalstyrkan och tätare personalbyten kan bidra till oro och osäkerhet, vilket i sin tur kan påverka assistansanvändarnas välbefinnande och livskvalitet negativt. Nämnden bedömer att möjligheten att kunna avvika från bestämmelserna vad gäller dygnsvila är viktigt för att kunna tillgodose den enskildes behov. Stadsledningskontoret bedömer att det för vissa enskilda kan bidra till att nå målsättningen med insatser enligt LSS om goda levnadsvillkor och att barnets bästa behöver beaktas om barn berörs.

Bilagor

1. Handlingar från nämnden för funktionsstöd 2023-11-29 § 234
2. FSG-protokoll från nämnden för funktionsstöd 2023-11-22 8 b
3. Sveriges Kommuners och Regioners cirkulär 23:42

Ärendet

Nämnden för funktionsstöd hemställer till kommunstyrelsen, för verksamhetsområdet personlig assistans, om att använda möjligheterna till avvikelse från de nya bestämmelserna om 11 timmars dygnsvila. Det är angeläget att möjligheterna till avvikelser kan tillämpas från den 1 februari 2024, då bestämmelserna börjar gälla.

Efter att kommunstyrelsen fattat beslut ska ärendet rapporteras till Centrala parter arbetsnämnd, som har möjlighet att överpröva beslutet.

Beskrivning av ärendet

SKR tecknar centrala kollektivavtal med de fackliga organisationerna för anställda inom kommuner och regioner. Förändringar har framförhandlats i de centrala kollektivavtalen för att på ett tydligare sätt anpassas till rådande EU-direktiv om dygnsvila.

Förändringarna innebär att bestämmelserna om dygnsvila skärps samt förtydligas.

De nya bestämmelserna innebär att från och med den 1 oktober 2023 ska alla medarbetare ha minst 11 timmars sammanhängande vila varje 24-timmarsperiod. Arbetspass måste dessutom följas av vila. För vissa verksamheter i förvaltningen för funktionsstöd träder denna förändring i kraft först 1 februari 2024.

Centrala parter är överens om att det kan finnas behov av avvikelser från bestämmelsen avseende att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar i vissa fall. Enligt information från SKR cirkulär 23:42, se bilaga 2, ska beslut om avvikelse fattas av den högsta ledningen i kommun, region eller kommunalt företag. SKR avser med högsta ledning kommunstyrelse, regionstyrelse, bolagsstyrelse eller motsvarande. Dessutom förtydligar de att det inte är möjligt att delegera beslutet till en facknämnd.

Besluten om avvikelser ska rapporteras till Centrala parter arbetsnämnd, som är en partssammansatt och nyinrättad nämnd på nationell nivå. Besluten gäller under en begränsad tid på högst 12 månader i taget.

Enligt Göteborgs Stads reglementen har samtliga nämnder ett arbetsgivaransvar för anställda inom respektive förvaltning. Hanteringen måste därigenom gå via den nämnd som berörs. I samband med att ärendet behandlats i nämnd hemställs ärendet till kommunstyrelsen. Hemställan till kommunstyrelsen bereds vid stadsledningskontoret, som har uppdraget att tolka kollektivavtalen.

För personliga assistenter kan arbetsgivaren besluta att den sammanlagda arbetstiden, ordinarie arbetstid och jour i kombination, i vissa fall kan uppgå till högst 24 timmar. Det handlar om situationer när det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter som följer av lag och inga andra rimliga åtgärder är möjliga. En situation som kan kräva ett sådant upplägg är exempelvis när den enskilde planerar en aktivitet där avlösning av personal inte är möjlig eller rimlig.

Förvaltningen bedömer att det finns tillräcklig grund för att tillämpa denna avvikelse i nio ärenden inom verksamhetsområdet personlig assistans. Överväganden har gjorts med hänsyn till de specifika kraven i LSS och assistansanvändarnas välbefinnande och rätt till trygghet och ett självständigt liv.

För att säkerställa den enskildes rättigheter som följer av lag, hemställer nämnden också om beslut om avvikelse i samband med resor för samtliga assistansanvändare inom verksamhetsområdet personlig assistans. Inför beslutets utgång ska arbetsgivaren också utvärdera vilken påverkan som avvikelsen har inneburit för verksamheten och medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö samt undersöka om det på sikt är möjligt att förlägga arbetstiden utan att tillämpa avvikelsen.

För att ta del av nämndens hemställan i sin helhet se bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret tillstyrker ärendet med hänvisning till de argument som nämnden för funktionsstöd har angivit. Stadsledningskontoret vill ändå betona att arbetstidsreglerna är en tvingande skyddslagstiftning, där medarbetarnas behov av vila och återhämtning ska ställas i relation till assistansanvändarnas lagstadgade rättigheter. De regelförändringar som införts har inneburit stora förändringar och anpassningar för flera av stadens förvaltningar. Centrala parter är överens om att möjligheterna till beslut om avvikelser ska användas för att ytterligare förändra och anpassa kommuners och regioners arbetssätt, med målet att på sikt följa det grundläggande regelverket.

Då behov ändras, nya assistansanvändare tillkommer samt på grund av att besluten gäller för högst 12 månader bedöms ärenden om avvikelser kring dygnsvilan vid behov åter komma till nämnden för funktionsstöd samt till kommunstyrelsen.

Stadsledningskontoret bedömer att nämnden för funktionsstöd under 2024 kan utvärdera vilken påverkan som avvikelsen har inneburit. Underlagen kan användas för att bedriva ett målinriktat arbete för att ytterligare minimera behov av avvikelser.

Kristina Liljedahl Scheel

Direktör HR

Eva Hessman

Stadsdirektör